

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Zuidoost Enschede

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

9 december 2010 / rapportnummer 2483-50

1. Hoofdpunten van het MER

De gemeente Enschede wil haar bestemmingsplan buitengebied herzien en start met het buitengebied ten zuiden en ten oosten van de bebouwde kom van Enschede. Voor dit bestemmingsplan Buitengebied Zuidoost wordt een plan-m.e.r.-procedure doorlopen omdat het bestemmingsplan mogelijk effecten heeft op Natura 2000-gebieden. Het milieueffectrapport (MER) dient ter onderbouwing van de besluitvorming over het bestemmingsplan. Bevoegd gezag in deze procedure is de gemeenteraad van Enschede, het college van burgemeester en wethouders is initiatiefnemer.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval de onderstaande informatie moet bevatten:

- een onderbouwing van de totstandkoming van de scenario's;
- een omschrijving en onderbouwing van de gehanteerde referentiesituatie;
- de maximaal mogelijke effecten van het voornemen op natuur, door o.a. depositie van verzurende/vermestende stoffen op de Natura 2000-gebieden in Nederland en Duitsland;
- een publieksvriendelijke en zelfstandig leesbare samenvatting, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal en ondersteunend beeldmateriaal.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau (notitie R&D). Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de notitie R&D voldoende aan de orde komen.

2. Achtergrond en beleidskader

2.1 Achtergrond

Het vigerende bestemmingsplan heeft betrekking op het gehele buitengebied van de gemeente Enschede. De gemeente kiest voor een gefaseerde herziening van het bestemmingsplan en knipt het buitengebied op in een zuidoostelijk en noordwestelijk deel. De gemeente start met de herziening van het zuidoostelijk deel van het bestemmingsplan. Geef kort aan waarom gekozen is voor een gefaseerde herziening en hoe de twee bestemmingsplannen op elkaar zullen worden afgestemd. Bespreek hoe wordt omgegaan met de ontwikkelingsmoge-

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*. In bijlage 2 vindt u de zienswijzen en adviezen die de Commissie bij haar advisering heeft betrokken.

lijkheden voor met name landbouw en recreatie in samenhang met de verbetering van het milieu.

2.2 Beleidskader

In bijlage 1 van de notitie R&D wordt het beleidskader en relevante wet- en regelgeving voor het bestemmingsplan geschetst. Neem dit over in het MER en bespreek de randvoorwaarden die hieruit voorkomen voor dit plan. De Commissie adviseert om het beleid duidelijk per thema en overheidslaag te structureren. Ga ook in op de randvoorwaarden uit:

- de Wet Ammoniak en Veehouderij;
- de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWVD);
- het Kalverenbesluit 1994;
- het Varkensbesluit 1998;
- het Legkippenbesluit 2003;
- de IPPC-richtlijn;
- de Wet geluidhinder.

Geef tevens aan hoe afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden. De Commissie adviseert relevante gegevens die nodig zijn voor de Watertoets in het MER op te nemen.

De provincie Overijssel werkt aan het Beleidskader “Natura 2000 en stikstof voor veehouderijen”. Het beleidskader heeft als doel de belasting van Natura 2000-gebieden door veehouderijbedrijven in een aantal stappen naar rato te verminderen en daarbij het salderen van toename en afname van belasting op hetzelfde Natura 2000-gebied in principe mogelijk te maken. Geef in het MER aan of dit beleidskader al vigerend is en zo ja, of en hoe het bestemmingsplan er aan kan voldoen. Indien dit niet het geval is, geef dan aan of het bestemmingsplan voldoet aan de eisen van de Natuurbeschermingswet 1998.

De Commissie adviseert om tevens in te gaan op het Programma Aanpak Stikstof (PAS) waar momenteel aan wordt gewerkt. Op 1 juli jl. is het voorlopige programma aanpak Stikstof (VPAS) gepubliceerd waarin op hoofdlijnen wordt aangegeven hoe men economische ontwikkeling wil combineren met het op termijn realiseren van de natuurdoelen van Natura 2000-gebieden. Per Natura 2000-gebied worden de afspraken uit de PAS verder uitgewerkt in het beheerplan.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Algemeen

In hoofdstuk 2 van de notitie R&D is ingegaan op de activiteiten die in het MER aan de orde zullen komen. Het hoofddaccent ligt daarbij op de (milieu)effecten van de (mogelijke) veranderingen bij de agrarische (intensief en grondgebonden) veehouderijen op beschermde natuurgebieden.

Geef in het MER een overzicht van alle planonderdelen van het bestemmingsplan. Motiveer welke onderdelen wel en welke niet in het MER worden onderzocht. Beschrijf in het MER hoe-

veel ruimte het bestemmingsplan (inclusief ontheffingen en wijzigingsbevoegdheden) maximaal zal bieden voor in ieder geval:

- intensieve veehouderijen;
- grondgebonden veehouderijen;
- mestverwerking en -bewerking;
- functieverandering van agrarische bedrijven;
- recreatieve ontwikkelingen;
- natuurbehoud- en ontwikkeling (Natura-2000 en EHS);
- overige ontwikkelingen zoals boomkwekerijen, paardenbakken en niet-agrarische bedrijvigheid.

3.2 Referentiesituatie

Hanteer als referentiesituatie de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied (huidige situatie) en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling. Onder de 'autonome ontwikkeling' wordt verstaan: de toekomstig zekere ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de scenario's wordt gerealiseerd. Het gaat om ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten. Als de ontwikkeling nog niet voldoende concreet is of er is sprake van een onzekere toekomstige factor, dan moet deze niet worden meegenomen in de referentie.²

Geef bij de beschrijving van de referentiesituatie in ieder geval:

- (het gedeelte van) de vergunningen voor veehouderijen in het plangebied die ingevuld zijn in de huidige situatie (feitelijke situatie)³;
- (het gedeelte van) de vergunningen voor veehouderijen in het plangebied dat nog niet ingevuld is (onderdeel van de autonome ontwikkeling);
- een beschrijving van de ontwikkelingen in de intensieve veehouderij in en rond het plangebied als gevolg van het Besluit huisvesting, het Actieplan Ammoniak Veehouderij en het aflopen van de overgangstermijnen van het Varkensbesluit (1 januari 2013) en het legkippenbesluit (1 januari 2013);
- een beschrijving van de ontwikkelingen in de grondgebonden veehouderij in en rond het plangebied, omdat deze de ontwikkelruimte voor andere functies (zoals intensieve veehouderij) mede bepalen.

Gebruik deze informatie als basis voor de beschrijving van de milieueffecten.

² Aangezien het op dit moment noodzakelijk is om maatregelen te nemen om een gunstigere staat van instandhouding voor Natura 2000-gebieden te krijgen, is het zeer de vraag of de activiteiten zoals die in het vigerende bestemmingsplan planologisch mogelijk zijn, zondermeer ook in het nieuwe bestemmingsplan mogelijk kunnen worden gemaakt. Ontwikkelingen die nog niet zijn gerealiseerd maar wel (weer) mogelijk worden gemaakt in het nieuwe bestemmingsplan, moeten als onderdeel van het voornemen worden beschreven en niet als onderdeel van de referentiesituatie.

³ Een referentiesituatie voor de veehouderij op basis van het vergunningbestand kan waarschijnlijk niet worden gebruikt omdat het feitelijke gebruik van vergunningen in de praktijk vaak aanzienlijk lager ligt. Indien op bedrijfsniveau alleen vergunninggegevens beschikbaar zijn, adviseert de Commissie om een inschatting te geven van de huidige dierbezettingen/dierplaatsen.

3.3 Scenario's

In de notitie R&D is aangegeven dat wat betreft de mogelijkheden voor agrarische ontwikkeling de milieueffecten van twee scenario's worden onderzocht:

- een nulscenario waarbij wordt uitgegaan van stilstand in de agrarische ontwikkeling;
- een groeiscenario met twee opties:
 - een reëel groeiscenario waarbij de gemiddelde omvang van de overblijvende agrarische bedrijven toeneemt. Wat betreft de totale omvang van de veestapel wordt uitgegaan van een lichte groei: maximaal 10%;
 - een worst case scenario waarbij de bouwblokken maximaal worden ingevuld.

Deze scenario's zijn gericht op ontwikkeling van agrarische veehouderijen. Geef in het MER een onderbouwing van deze scenario's om een goede effectbeoordeling mogelijk te maken van de emissie van verzurende en vermestende stoffen, geuremissie, fijn stof en de effecten op landschap en cultuurhistorie. De Commissie adviseert om bij de alternatieven/ scenario ontwikkeling ook aandacht te besteden aan andere activiteiten die mogelijk worden gemaakt in het plangebied (zie § 3.1 van dit advies) omdat die activiteiten mogelijk ook aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben.

4. Milieugevolgen

4.1 Algemeen

Voor het MER dienen alle relevante ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten belicht te worden die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. Ook wijzigingsbevoegdheden en mogelijke ontheffingen kunnen van belang zijn voor de bepaling van de milieugevolgen van het voornemen: hiervoor moeten de worst case effecten in het MER beschreven worden.

De notitie R&D richt zich hoofdzakelijk op natuur en stikstofdepositie. Ook andere milieuaspecten kunnen aan de orde zijn zoals in de volgende paragrafen wordt aangegeven. Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen zo nodig de effecten afzonderlijk en cumulatief in beeld gebracht te worden. Indien deze activiteiten leiden tot overschrijdingssituaties dienen mitigerende maatregelen beschreven te worden.

De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ruim binnen beleidsmatige randvoorwaarden en ver onder wettelijke grenswaarden blijven is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende. Bij (mogelijke) knelpunten (zoals bij stikstofdepositie op kwetsbare natuur) dienen de effecten echter zo veel mogelijk kwantitatief beschreven te worden.

De omvang van het studiegebied wordt bepaald door het optreden van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen. Beschrijf en motiveer per milieuaspect de omvang van het studiegebied.

4.2 Natuur

Algemeen

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen het plan kan hebben voor de natuur. Beschrijf of er naast de natuur met een beschermde status⁴ (zie hieronder gebiedsbescherming en soortenbescherming) ook andere waardevolle natuur voorkomt in of in de nabijheid van het plangebied. Geef aan of het plan naast de effecten door verzurende en vermestende emissies nog andere natuureffecten kan hebben, zoals ruimtebeslag, verstoring of verdroging.

Gebiedsbescherming Natura 2000

De Commissie constateert dat voor de toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 moet worden gekeken naar de toe- of afname van de oppervlakte en de kwaliteit van habitattypen en leefgebieden van soorten en populatieomvang van soorten door de activiteiten die het plan mogelijk maakt. Om dit te kunnen, moet over de navolgende informatie beschikt worden.

Allereerst is inzicht nodig in de ligging van de voor vermisting en verzuring gevoelige Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied. Gebruik hiertoe duidelijk kaartmateriaal.

Geef daarnaast per Natura 2000-gebied (ook in het Duitse deel van het invloedsgebied) aan:

- de (instandhoudings)doelstellingen voor de verschillende soorten en habitattypen en of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling. Geef daarbij de oppervlakte en kwaliteit van habitattypen en leefgebieden voor soorten en de populatieomvang van soorten, voor zover deze gevoelig zijn voor effecten van vermisting en verzuring, voor:
 - de begintoestand, dit is de toestand van het natuurgebied bij aanwijzing als Natura 2000-gebied;
 - de huidige situatie;
 - de verwachte situatie die ontstaat bij de verschillende scenario's.

Vervolgens dient vanwege de gevoeligheid voor verzuring en vermisting van bepaalde habitattypen te worden ingegaan op:

- de kritische depositiewaarden van gevoelige habitattypen voor stikstof⁵; Geef daarbij voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden aan hoe de ecologische acceptabele waarden (conform beleidskader "Natura 2000 en stikstof voor veehouderijen" van de provincie Overijssel) hierop aansluiten of afwijken;
- de huidige achtergrondconcentratie van stikstof en de autonome ontwikkeling. Maak op basis van de referentie (zie §3.2 van dit advies) inzichtelijk wat de huidige feitelijke emissie en de autonome ontwikkeling vanuit het plangebied is;

⁴ Let op: naast Natura 2000- en EHS-gebieden zijn er andere beschermde gebieden, zoals beschermde natuurmonumenten (art. 10 Natuurbeschermingswet 1998) en beschermde leefomgevingen (art. 19 Flora- en faunawet). Elk gebied kent zijn eigen beschermingsregime.

⁵ De kritische depositiewaarden voor de EHS zijn opgenomen in D. Bal, H.M. Beije, H.F. van Dobben en A. van Hinsberg (2007): Overzicht van kritische stikstofdeposities voor natuurdoeltypen, Directie Kennis, Ministerie van LNV. De kritische depositiewaarden voor beschermde habitattypen in Natura 2000-gebieden zijn opgenomen in H.F. van Dobben en A. van Hinsberg, (2008). Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden, Alterra-rapport 1654.

- de toe- of afname van de emissie van stikstof ten opzichte van de huidige feitelijke situatie in de verschillende Natura 2000-gebieden bij de verschillende scenario's waaronder het worst case scenario;
- de stikstofdeposities die optreden op de verschillende Natura 2000-gebieden in de huidige situatie, de autonome ontwikkeling en bij de verschillende scenario's waaronder het worst case scenario;
- beschrijf welke emissie- en depositiebeperkende maatregelen genomen kunnen worden en hoe het plan zich verhoudt tot de (in ontwikkeling zijnde) beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden.

Vergelijk vervolgens de verwachte bijdrage van het plan⁶ op de kwaliteit van het habitat of de populatieomvang van soorten met de begintoestand van het Natura 2000-gebied. Geef daarbij aan wat dit betekent voor het bereiken van de instandhoudingdoelstellingen (lukt het om de daarin beschreven oppervlakte en kwaliteit of aantallen te behouden of uit te breiden?). De Commissie wijst erop dat in het geval van een uitbreidingsdoelstelling tevens moet worden nagegaan of uitbreiding niet in de weg wordt gestaan.

Wanneer blijkt dat door het plan een afname in oppervlakte of kwaliteit of aantallen mogelijk is, waardoor de toekomstige oppervlakte of kwaliteit of aantallen lager of minder wordt dan in de instandhoudingdoelstellingen staat, dan kunnen significant negatieve gevolgen niet worden uitgesloten.

Beoordeel daarbij ook of in cumulatie met eventuele andere effecten en in cumulatie met andere plannen of activiteiten buiten het plangebied, aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten. Ga daarbij in ieder geval ook in op mogelijke verdrogingeffecten als gevolg van activiteiten die in het bestemmingsplan planologisch mogelijk worden gemaakt (zie ook §4.4. van dit advies).

Deze informatie kan gebruikt worden voor de Passende beoordeling⁷. De Passende beoordeling moet herkenbaar worden opgenomen in het plan-MER. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen mag worden vastgesteld, als de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets⁸ met succes wordt doorlopen.

Gebiedsbescherming: EHS inclusief verbindingszones

Bepaal voor de EHS wat de "wezenlijke kenmerken en waarden" zijn. Onderzoek welke gevolgen het initiatief heeft op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden. Betrek daarbij ook de zeer kwetsbare gebieden die zijn aangewezen op grond van de Wet ammoniak en veehouderij. Geef aan of eventuele andere negatieve effecten dan door Stikstof kunnen

⁶ Het plan kan dus het Natura 2000-gebied rechtstreeks beïnvloeden door ruimtebeslag of indirect door een toe- of name in stikstofdepositie of meer of minder verdroging of verstoring.

⁷ De Commissie adviseert de Leidraad bepaling significante effecten van Steunpunt Natura 2000 te betrekken bij het opstellen van de passende beoordeling.

⁸ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven.

D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?

C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

optreden. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een “nee–tenzij” regime. Geef aan hoe het “nee–tenzij” regime provinciaal is uitgewerkt in een toetsingskader. Beschrijf bij negatieve effecten welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden. Geef ook de positieve effecten aan (realisatie van verbindingzones).

Soortenbescherming⁹

Bij de vaststelling van het bestemmingsplan moet aannemelijk gemaakt kunnen worden dat de Flora- en faunawet niet in de weg staat aan de uitvoerbaarheid van het plan. Dit kan beperkt blijven tot het globale abstractieniveau dat past bij dit bestemmingsplan. Geef aan welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in de locaties binnen het studiegebied waar het plan veranderingen toestaat, en welk beschermingsregime voor de betreffende soorten geldt. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor met name zwaar beschermde soorten (tabel 3 soorten).¹⁰ Als verbodsbepalingen (zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats) overtreden kunnen worden, geef dan aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf in dat geval mogelijke mitigerende en/of compenserende maatregelen die aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.3 Landschap en cultuurhistorie¹¹

Beschrijf de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden en geef daarbij inzicht in de ligging van deze waarden met behulp van kaartmateriaal. Geef een waardering van deze karakteristieke elementen. Geef aan welke gevolgen het plan op deze waarden kan hebben en ga in op mogelijkheden voor mitigerende maatregelen.

Ga niet alleen in op de afzonderlijke cultuurhistorische en landschappelijke waarden, maar ook op de samenhang tussen deze waarden binnen het plangebied. Bespreek ook de mogelijke positieve inzet van het plan voor deze samenhang. Geef aan waar en hoe negatieve effecten op deze waarden via het bestemmingsplan kunnen worden voorkomen of beperkt en zo mogelijk waarden kunnen worden hersteld of ontwikkeld.¹²

4.4 Bodem en water

Het plangebied Zuidoost ligt in een hydrologisch complex gebied. Geef in het MER aan welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied en verdroogd gebied. Ga na wat de mogelijke gevolgen en beperkingen zijn van de status van deze gebieden voor de ontwikkeling van de verschillende planonderdelen. Beschrijf in het MER op hoofdlijnen of en zo ja welke effecten te verwachten zijn van alle relevante activiteiten uit het bestemmingsplan op de bodemkwaliteit, geomorfologie, oppervlaktewater (kwantiteit en kwaliteit) en grondwater (kwantiteit en kwaliteit).

⁹ Op de website www.minInv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹⁰ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

¹¹ Waaronder archeologie

¹² Zie hierover ook de zienswijze van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (bijlage 2)

4.5 Leefomgeving en gezondheid

Geur

Bepaal de (cumulatie van) geurhinder in het studiegebied en geef aan of en waar zich knelpunten voordoen. Geef weer welke milieugebruiksruimte voor geurhinder aanwezig is. Maak daarbij gebruik van kaarten met de huidige en toekomstige geurniveaus. Geef aan hoe de referentiesituatie en de scenario's zich verhouden tot de Wet geurhinder en veehouderij en beschrijf de toe- of afname van aantallen geurgehinderden. Betrek hierbij ook het eventuele geurbeleid van omliggende gemeenten, dat mogelijk van invloed kan zijn op de eigen gemeente.

Luchtkwaliteit

Om het voornemen (en scenario's) met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van in ieder geval fijn stof te beschrijven, ook onder de grenswaarden.¹³ Een kwalitatieve beschrijving kan volstaan indien geen knelpunten aanwezig zijn in het plangebied.

Geluid

Ga in de op de ligging van geluidgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten met wet- en regelgeving of lokaal geluidbeleid.

Verkeersveiligheid

Geef de mogelijke gevolgen van het plan voor de verkeersveiligheid op smalle buitenwegen als gevolg van het initiatief. Denk daarbij aan de toename van recreatief verkeer en zwaar landbouwverkeer door uitbreiding en schaalvergroting die mogelijk wordt gemaakt in die sectoren.

Gezondheid

De Wet publieke gezondheid vraagt de gemeente expliciet aandacht te besteden aan volksgezondheid bij haar besluitvorming. Beschrijf in het MER de volksgezondheid in het gebied en de mogelijke effecten van de scenario's hierop. Een consortium¹⁴ in opdracht van het Ministerie van VWS is bezig met een onderzoek naar de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheid. De Commissie adviseert om ontwikkelingen hieromtrent goed te volgen en contact op te nemen met de lokale GGD.

¹³ Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen nog aanzienlijke gezondheidseffecten optreden.

¹⁴ Hieraan nemen de volgende partijen deel: het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences) van de Universiteit Utrecht, het Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de GGD'en Brabant/Zeeland.

5. Monitoring en evaluatie

Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is belangrijk om te kunnen beoordelen of activiteiten binnen de milieugebruiksruimte blijven. Monitoring maakt inzichtelijk hoe de milieugebruiksruimte voor de verschillende milieuaspecten verandert.

Belangrijk is daarnaast een evaluatiemoment af te spreken waarbij de ontwikkelingen in het gebied, en in het bijzonder die van de depositie, worden afgezet tegen de nagestreefde ontwikkeling. Daarbij past een plan van aanpak in geval de nagestreefde depositiewaarde niet wordt gerealiseerd. Dit maakt tijdige bijsturing mogelijk.

Beschrijf in het MER hoe de gemeente invulling gaat geven aan de monitoring en evaluatie.

6. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften

Kaart- en overig beeldmateriaal

Gebruik in het MER recent kaartmateriaal (met legenda) van het studiegebied, dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging van de bestaande veehouderijbedrijven. Geef daarbij aan wat de aard en omvang is van deze bedrijven, welke bedrijven op termijn zullen stoppen en welke zich willen doorontwikkelen;
- de ligging van Natura 2000-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in de invloedssfeer van het bestemmingsplan.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen. Werk met foto's en schetsen om de (effecten van) de ruimtelijke ingrepen te verhelderen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Enschede

Besluit: vaststellen van het bestemmingsplan buitengebied

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De weekkrant Huis aan Huis Enschede van: 6 oktober 2010

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 7 oktober t/m 4 november 2010

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 14 september 2010

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 9 december 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:
Ing. E.E.M. Coopmann- van Overbeek

Ir. W.H.A.M. Keijsers

Drs. R.J.M. Kleijberg

Drs. J.P. Siedsma (secretaris)

Dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Notitie Reikwijdte en Detailniveau Plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied Zuidoost, Royal Haskoning, augustus 2010;
- Bestemmingsplan Buitengebied Zuidoost 2009 (concept), gemeente Enschede, juni 2009.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
2. Waterschap Regge en Dinkel, Almelo
3. LTO Noord, Zwolle

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Bestemmingsplan buitengebied Zuidoost Enschede

De gemeente Enschede wil haar bestemmingsplan buitengebied herzien en start met het buitengebied ten zuiden en ten oosten van de bebouwde kom van Enschede. Voor dit bestemmingsplan Buitengebied Zuidoost wordt een plan-m.e.r.-procedure doorlopen omdat het bestemmingsplan mogelijk effecten heeft op Natura 2000-gebieden. Bevoegd gezag in deze procedure is de gemeenteraad van Enschede.

ISBN: 978-90-421-3172-9

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
w www.commissiemer.nl

